

Chyby při kompostování a jejich řešení

Tato kapitola byla přejata z průvodečného kompostování od firmy JRK. Tuto příručku lze všem doporučit. Na přípravě této příručky se podílel Branislav Moňok z SPZ Košice, který se bioodpadům a kompostování věnuje mnoho let. Jeho rady jsou ověřené a vyzkoušené v praxi.

Univerzální řešení problémů

Kompostovaný materiál překopeme. Každé prokopání provzduší kompostovaný materiál a tím zvyšuje aktivitu mikroorganismů, teplotu a urychluje rozklad. Při překopávání bychom měli sledovat i zápach a vlhkost materiálu. Zároveň se dají provést i další potřebné korektury.

Vysušení kompostovaného materiálu

K vysušení materiálu dochází v horkém letním období. Pokud v kompostu chybí vlhkost, procesy se zastaví. Kompostér je třeba mít umístěn ve stínu a sledovat vlhkost materiálu. V případě potřeby ho prolít nebo přidat čerstvě pokosenou zelenou trávu.

Zápach z kompostu, promočený kompost

Promočený kompost se snadno pozná po nepříjemném zápachu. Tento problém vzniká, když do kompostéru dáme najednou velké množství vlhkých dusíkatých materiálů (čerstvě posečená tráva, odpad ze zeleniny a ovoce) bez toho, abychom je smíchali se suchým hrubším materiálem. Nutno napravit a promíchat dodatečně.

Nadměrný výskyt mušek

Při kompostování kuchyňských odpadů a většího množství odpadů z ovoce se v kompostérech obvykle objeví tzv. vinné mušky. V teple a v bezvětrí se cítí dobře a rozmnožují se velmi rychle. Opět je to signál vysoké vlhkosti. Pomůže přimíchání suššího materiálu a překrytí. Kuchyňské odpad je třeba zahrabat alespoň 10 cm pod povrch.

Domácí kompostování kuchyňských odpadů

Na zahradách a v domácnostech vzniká velké množství různorodého biologického odpadu, který lze doma snadno zpracovat a přeměnit na kompost. Skutečnost je však taková, že pokud domácnosti nejsou k tomuto kroku motivovány, končí často tyto odpady v popelnici.

Příklad: Rozbory směsného odpadu ve venkovské zástavbě na Vysočině v roce 2012 ukázaly, že popelnice obsahují 14 % zahradních a 14 % kuchyňských dobré kompostovatelných odpadů (bez kostí, masa, mléčných výrobků, vařeného jídla, záruční dobou prošlých potravin).

Výhody domácího kompostování kuchyňských bioodpadů:

- » obohacení kompostu o materiál bohatý na živiny
- » omezení produkce zbytkového odpadu, snížení nákladů na jeho likvidaci

Kuchyňské odpady vhodné ke kompostování:

- » zbytky zeleniny všeho druhu, velké kusy je doporučeno zmenšit (zbytek melounu, kusy dýně)
- » zbytky ovoce včetně tropického ovoce (větší množství ovoce je vhodné smíchat se sušším materiálem, tropické ovoce je doporučeno pokrájet a zahrabat do kompostu)
- » sáčky od čaje, kávová sedlina (i s filtračním papírem, papírovým sáčkem)
- » skořápky od ořechů
- » skořápky od vajec (vhodné usušit a nadrtit, v kompostu se rozkládají velmi pomalu)
- » rostlinný olej (v menším množství, nechat nasáknout do papíru)
- » kuchyňské utěrky (v menším množství, k rozkladu potřebují být vlhké)
- » papírové obaly od vajíček (natřhat na menší kusy, smíchat s vlhčím materiálem)
- » zbytky vařených jídel (jen v malém množství, zahrabat do kompostu, lákají potkaný)
- » kosti (nutno namlít či podrtit, lákají psy a kočky)
- » suché pečivo (vhodnější je suché pečivo sbírat jako krmivo pro zvířata)

Postup při kompostování kuchyňských odpadů:

Kuchyňské odpady obsahují obvykle více vody a dusíku. Proto je důležité je promíchat se suchým uhlíkatým materiélem jako jsou papír, piliny, seno, sláma či suché listí. Obvykle stačí dodržovat optimální vlhkost. Když materiál ke kompostování v ruce zmáčkneme, měl by držet tvar a mělo by se objevit maximálně několik kapiček vody. Přidáním suššího materiálu se současně optimalizuje poměr uhlíku a dusíku v kompostu (optimální poměr je 30:1).

Tabulka: Poměr uhlíku a dusíku v některých materiálech

Surovina	C:N	Surovina	C:N
odpad z kuchyně	15:1	listí ovocných stromů	40:1
posečená tráva	20:1	dřevní štěpka	150:1
odpad ze zahrady	40:1	papír, karton	350:1

Sběr kuchyňských bioodpadů:

Ke sběru kuchyňských bioodpadů není třeba speciálních nádob. Zvláště pokud kompostér není umístěn příliš daleko od domu. Plastový kyblík o objemu 5 litrů je plně vyhovující. Hlavní výhodou dnes nabízených košů na bioodpad je to, že je není nutno vynášet tak často. Musíme k nim ale kupovat speciální paropropustné sáčky, což sběr prodražuje.

Kompostování v plastových kompostérech

Díky dotacím z Operačního programu životní prostředí začaly obce pro domácnosti nakupovat ve velkém plastové kompostéry. Hlavní výhodou kompostování v plastových kompostérech je to, že dokážeme jednodušším způsobem cíleně korigovat rozklad kompostovaného materiálu.

Na dno kompostéru je vhodné dát vrstvu hrubšího materiálu (5 cm), třeba nastrihané drobné větvičky s listy. Pak již lze vrstvit jednotlivé druhy materiálu. Přitom je dobré míchat trávu s listím, hrubší materiál s drobným, vlhčí se sušším. Občas lze přidat trochu již hotového kompostu.

Zatímco při kompostování na hromadě je pro zahrátí kompostu třeba nakupit minimálně 1 m³ materiálu, u plastového kompostéru je to přece jenom o něco méně. K dosažení hygienizační teploty 50 °C je třeba do kompostéru přidat čerstvě posekanou trávu z plochy asi 10 krát 10 metrů a smíchat ji s materiélem v kompostéru.

V případě, že materiál do kompostéru přidáváme postupně, rozklad probíhá za studena. To nevadí. Ovšem musíme počítat s tím, že proces bude pomalejší a neproběhne fáze hygienizace (materiál se nezahřeje). Do kompostu bychom tedy neměli dávat chorobami napadané rostliny.

Výjimkou je studené kompostování, při kterém do kompostéru přidáváme dusíkaté vápno. To semena plevelů a různé škůdce zničí. Přidávat ho můžeme vždy po navršení 20-25 cm materiálu, asi 100 gramů na 1 m². Celkově ho přidáme asi 0,5 kg na 1 m³.